

Evaluatie toeleiding naar Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED)

Ons kenmerk:	18.0008011
Versie:	1.0
Datum:	5 september 2018
Contactpersoon:	Marlot van der Kolk
E-mail:	m.vanderkolk@regiogv.nl

INHOUD

1. Inleiding	1
1.1 De opdracht	1
1.2 Definitie EED	1
1.3 Context	1
1.4 Aanpak en proces	2
1.5 Leeswijzer	2
2. Inrichting huidige situatie	3
2.1 Proces toeleiding naar EED	3
2.2 Screening door Zien in de Klas (poortwachter)	5
2.3 Financiën	6
3. Kwantitatieve analyse huidige situatie	8
3.1 Aantallen onderzoek EED	8
3.2 Huidige situatie t.o.v. prevalentie cijfers	8
3.3 Aantallen diagnostiek en behandeling	9
4. Kwalitatieve analyse huidige situatie	10
4.1 Ervaringen vanuit verschillende perspectieven	10
4.2 Samenvatting van ervaringen	14
5. Scenario's	15
5.1 Behouden van huidige inrichting	15
5.2 Screening onder brengen bij het samenwerkingsverband Unita	15
5.3 Screening onder brengen bij het C en A team	15
5.4 Inrichten zoals Wijdmeren het heeft ingericht; iedere gemeente voor zich, maar de screening onafhankelijk houden	16
5.5 Afweging scenario's	16
6. Conclusie en aanbevelingen	17
6.1 Conclusie	17
6.2 Aanbevelingen	17
6.3 Financiële noot	18
Bijlagen	20
Bijlage I: Criteria EED onderzoek	20
Bijlage II: Routebeschrijving dyslexieonderzoek swv Unita	20

1. Inleiding

1.1 De opdracht

Een van de projecten van het programma Dienstverlening uit het regionaal Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 2017-2018 is de evaluatie van de toeleiding Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED). EED is een vorm van Jeugdhulp en is voor kinderen in de leeftijd van 7-12 jaar. Voor ingang van de Jeugdwet hebben gemeenten Gooi en Vechtstreek het besluit genomen om de toeleiding naar EED gezamenlijk te organiseren.

De evaluatie is tweeledig:

1. Onderzoeken hoe de huidige werkwijze wordt ervaren vanuit verschillende perspectieven en welke verbeteringen er mogelijk doorgevoerd moeten worden in de toeleiding naar EED.
2. Tot 1 juli 2019¹ is Zien in de Klas als onafhankelijk derde partij gecontracteerd om de screening uit te voeren. Zij hebben de poortwachtersfunctie. Op basis van de evaluatie moet worden gekeken of er wordt gecontinueerd met een onafhankelijke derde partij. Indien dit het geval is, moet er op basis van een meervoudige onderhandse aanbesteding een partij gecontracteerd worden.

1.2 Definitie EED

EED staat voor Ernstige Enkelvoudige Dyslexie. Enkelvoudig betekent dat het kind, naast de dyslexie, geen andere ggz-stoornis, beperking of andere taal- of leerstoornissen heeft die belemmerend is voor dyslexieonderzoek en/of behandeling. Wanneer sprake is van dyslexie in combinatie met een bijkomende beperking of stoornis die een succesvolle behandeling van de dyslexie belemmert (comorbide stoornis), dan wordt eerst de bijkomende stoornis of beperking behandeld, voordat een kind in aanmerking komt voor behandeling van de EED.²

1.3 Context

Met de invoering van passend onderwijs hebben scholen zorgplicht. De school is de eerste verantwoordelijke om kinderen lees- en spellingonderwijs te bieden. De ondersteuning van leerlingen met lees- en spellingproblemen en niet-ernstige enkelvoudige dyslexie maakt onderdeel uit van de basisondersteuning die elke school biedt. Het samenwerkingsverband – in dit geval samenwerkingsverband Unita – heeft afspraken gemaakt over wat tot de basisondersteuning hoort (welke door alle scholen behoort te worden geleverd) en wat tot de extra ondersteuning behoort, bekostigd door het samenwerkingsverband.³

Soms is er sprake van een zeer ernstige vorm van dyslexie, waarbij er geen andere problematiek speelt. De zorg voor kinderen met EED valt sinds 2015 onder de Jeugdwet. Eerder werd deze zorg via de Zorgverzekeringswet vergoed. Met de Jeugdwet moet voorkomen worden dat ouders en jeugdigen verdwalen in het systeem. Hulp moet zo snel mogelijk, zo dichtbij mogelijk en zo effectief mogelijk worden ingezet.

In de handreiking dyslexiezorg zijn kernpunten opgesteld voor dyslexiezorg onder de Jeugdwet:

- Scholen zijn verantwoordelijk voor de signalering en begeleiding van kinderen met dyslexie
- De gemeente is verantwoordelijk voor dyslexiezorg bij Ernstige Enkelvoudige Dyslexie
- De samenwerkende partners bij dyslexiezorg zijn gemeente, scholen en zorgaanbieders
- Dyslexiezorg wordt uitgevoerd door geregistreerde zorgaanbieders
- De kwaliteitsinstituten monitoren de kwaliteit van dyslexiezorg
- Samenwerking tussen scholen en gemeenten is cruciaal voor dyslexiezorg op een goed niveau

Voor ingang van de Jeugdwet hebben gemeenten Gooi en Vechtstreek het besluit genomen om de toeleiding naar EED gezamenlijk te organiseren. Dit besluit is genomen om voor deze specifieke vorm van ondersteuning ervoor te zorgen dat er een onafhankelijke werkwijze is en dat niet iedere gemeente hiervoor specifieke expertise hoeft te ontwikkelen (efficiency overwegingen). De Regio faciliteert het proces en een onafhankelijk derde partij screent de aanvragen inhoudelijk. Na een positief advies wordt de diagnostiek en eventuele behandeling uitgevoerd door een gecontracteerde zorgaanbieder. Door deze werkwijze hebben de gemeentelijke uitvoeringsdiensten / sociaal wijkteams een beperkte rol bij deze vorm van jeugdhulp.⁴

¹ Onlangs is de opdracht verlengd t/m Q2 2019, zodat er een kwalitatief sterke meervoudig onderhandse aanbesteding opgesteld kan worden.

² https://vng.nl/files/vng/201406_factsheet_dyslexiezorg Onder de jeugdwet.pdf

³ Zie hiervoor het dyslexiebeleid van Unita: <http://www.swvunita.nl/dyslexiebeleid-samenwerkingsverband-unita/>

⁴ Wijdemeren is hierin een uitzondering.

1.4 Aanpak en proces

De evaluatie is gestart in juni. Er zijn kwantitatieve en kwalitatieve gegevens in kaart gebracht. Hierbij zijn verschillende perspectieven mee genomen. Gezien de evaluatie grotendeels in de zomer plaats vond, was het niet mogelijk om met alle verschillende partijen gesprekken te voeren. Er is daarom gekozen om ook per e-mail korte enquêtes uit te zetten.

Datum	Wie	Hoe
28 mei 2018	Directieleden gemeenten	Directie overleg
28 mei 2018	Johan Vroegindeweyj (swv Unita)	Gesprek
26 juni 2018	Teamleiders uitvoeringsdiensten sociaal domein	Uitvoeringsoverleg
27 juni 2018	Angeline Gorgels, dyslexie coördinator swv Unita	Telefonisch
Juni-juli 2018	Aanbieders behandeling EED	Enquête per e-mail
Juni-juli 2018	Intern begeleiders	Enquête per e-mail
4 juli 2018	Ouders van kinderen met EED	Samenkracht bijeenkomst
5 juli 2018	Vivian Zenden en Els van de Poll (Wijdemeren)	Gesprek
30 juli 2018	Annette Schnitker (faciliteert vanuit Regio)	Gesprek
Juli 2018	Ouders	Enquête per e-mail
Augustus 2018	Zien in de Klas	Per e-mail
4 september 2018	Beleidsmedewerkers gemeenten	Klankbordoverleg sociaal domein

Tabel 1: overzicht doorlopen proces

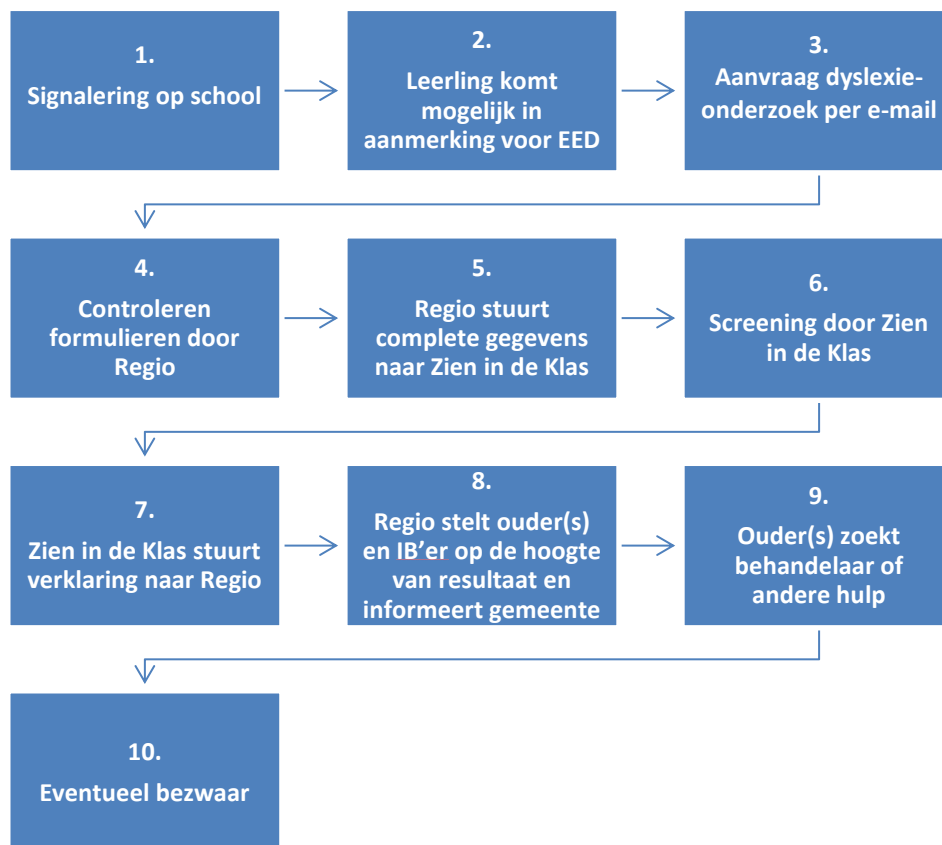
1.5 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd: in hoofdstuk 2 is de inrichting van de huidige situatie in kaart gebracht. Vervolgens is een kwantitatieve (hoofdstuk 3) en kwalitatieve (hoofdstuk 4) analyse uitgevoerd naar de huidige situatie. In hoofdstuk 5 zijn scenario's voor de toekomstige inrichting uitgewerkt. Het rapport wordt afgesloten met de conclusie en aanbevelingen.

2. Inrichting huidige situatie

2.1 Proces toeleiding naar EED

Aanvragen voor een dyslexieonderzoek kan voor kinderen van 7 tot en met 12 jaar op de basisschool. De huidige werkwijze is visueel weergegeven in onderstaand figuur. Het gaat om de werkwijze op regionaal niveau. Voor inwoners uit Wijdmeren geldt een iets andere werkwijze⁵. Waar dit van toepassing is, wordt dit benoemd in de toelichting. Onder het figuur volgt een toelichting.

Figuur 1: Huidige procedure toeleiding naar EED

Ad 1 Signalering op school

Lees- en spellingproblemen dienen in een vroeg stadium te worden gesignaleerd en bij een achterstand dient intensieve begeleiding te worden geboden. Bij het bieden van ondersteuning wordt gewerkt volgens 4 zorgniveaus:

- Zorgniveau 1: goed lees- en spellingonderwijs in groepsverband. Het gaat hier om de kwaliteit van het instructiegedrag en klassenmanagement, de juiste invoering van effectieve methodes en het gebruik van het leerlingvolgsysteem.
- Zorgniveau 2: intensivering van het onderwijsaanbod. Het gaat hier om extra zorg in de groepssituatie door de leerkracht door het uitbreiden van de instructie- en oefentijd.
- Zorgniveau 3: specifieke interventies bovenop het basisaanbod uitgevoerd door leerkracht of (ondersteund door) de leesspecialist in de school. Het gaat hier om individuele instructies of instructie in een klein groepje binnen of buiten de klas.
- Zorgniveau 4: diagnostiek en behandeling door een gecontracteerde zorgaanbieder. Hierbij wordt de zorg vergoed door de gemeente.

Het kan gebeuren dat de begeleiding van de basisschool onvoldoende aanslaat of dat de leerling onvoldoende profiteert van de geboden hulp. De leerling heeft in dit geval de eerste drie zorgniveaus doorlopen. Wanneer de basisschool vermoedt dat er bij deze leerling sprake is van dyslexie, bekijkt de basisschool of er voldoende aanwijzingen zijn voor Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED). Zie voor de EED criteria bijlage I. Er zijn ook

⁵ Sinds 2019 is Wijdmeren ook aangesloten bij de regionale werkwijze.

leerlingen waarbij geen sprake is van EED, maar waarbij wel een vermoeden bestaat van dyslexie. Daarnaast zijn er leerlingen die zwakke resultaten halen op het gebied van lezen en spellen, maar (net) niet binnen de gestelde criteria van EED vallen. Er kan dan sprake zijn van een lichtere vorm van dyslexie. De begeleiding van leerlingen met deze lees- en spellingproblemen valt onder de verantwoordelijkheid van de school (basisondersteuning). Ondanks dat de begeleiding van deze leerlingen onder de basisondersteuning valt, hebben de reguliere basisscholen niet de expertise in huis om dyslexieonderzoek uit te voeren en een dyslexieverklaring af te geven. SWV Unita neemt daarom de verantwoordelijkheid om dyslexieonderzoek bij deze leerlingen uit te voeren, mits de aanmelding voldoet aan de criteria die SWV Unita hiervoor hanteert en uit de gegevens blijkt dat dyslexieonderzoek wenselijk en noodzakelijk is en er geen sprake is van EED.

Voor het proces binnen het onderwijs, zie bijlage II.

Ad 2 Leerling komt mogelijk in aanmerking voor EED

De leerling komt mogelijk in aanmerking voor EED wanneer ondersteuning op niveau 1-2-3 is geboden, maar er nog steeds slechte resultaten worden behaald. De ernstigheid en hardnekkigheid moeten aangetoond kunnen worden door het tonen van drie keer een E/V- score op lezen of op spelling én lezen. In dit laatste geval kan het ook gaan om drie E scores op spellen en D scores op lezen. In de tussentijd moet ook worden ingezet op extra ondersteuning in zorgniveaus die worden geboden op school. Dit is in lijn met de landelijke richtlijnen rondom EED.⁶ Regio Gooi en Vechtstreek kijkt hierbij wél naar iedere situatie afzonderlijk.

Wanneer er twijfels zijn over of een leerling in aanmerking komt voor diagnostiek en behandeling van EED, kan door ouders en/of intern begeleiders contact op worden genomen met de coördinator dyslexie. Als blijkt dat de leerling in aanmerking lijkt te komen voor EED, dan volgt dit proces. Indien dit niet het geval is, dan kan de coördinator dyslexie van swv Unita met de intern begeleider meedenken over welke route wel of niet passend is of welke extra ondersteuning de leerkracht en/of leesspecialist binnen de school kunnen bieden.

Ad 3 Aanvraag dyslexie-onderzoek per e-mail

Voor de aanvraag van een dyslexieonderzoek moeten de ouders en de intern begeleider van de school een aantal formulieren invullen en deze per mail opsturen naar dyslexie@regiogv.nl. Deze mails komen binnen bij Annette Schnitker.

De ouder(s) sturen het volgende document:

- *Vragenlijst voor ouders*⁷
De vragenlijst bestaat uit 7 pagina's. De vragen zijn gericht op onder andere de reden van aanmelding, de huidige situatie, de ontwikkeling van het kind, en het verlenen van toestemming van onderzoek en behandeling en opvragen gegevens andere hulpverleners. Beide ouders dienen de vragenlijst te ondertekenen, wanneer de ouders gescheiden zijn en toch beide ouders voogdij hebben. Anders voldoet de handtekening van één ouder.

De intern begeleider stuurt de volgende documenten:

- *Vragenlijst basisschool*⁸
De vragenlijst bestaat uit 7 pagina's. De vragen zijn gericht op onder andere de reden van aanmelding, beschrijving van problemen, beschrijving van extra begeleiding en resultaten, beschrijving van eventuele overige problemen, en relevante informatie en algemene opmerkingen. De directeur van de school moet de vragenlijst ondertekenen.
- *Handelingsplannen (HP's) voor Technisch Lezen (en eventueel Spelling) van minimaal de twee periodes tussen de laatste drie CITO-meetmomenten*
HP's van spelling zijn noodzakelijk als de leerling voornamelijk op spelling uitvalt. Groepsplannen voldoen ook. Het dossier moet zo compleet mogelijk zijn, waarin specifiek omschreven staat hoe vaak, hoe lang, door wie (functie) en met welke methode de extra begeleiding gegeven is (bepaling zorgniveau). Belangrijk is dat de handelingsplannen tonen dat tussen meetmoment 1 en 2 hulp op minimaal zorgniveau 2 is geboden en tussen meetmoment 2 en 3 hulp op zorgniveau 3 (3x 20 minuten per week specifieke interventie).
- *LOVS – leerlingvolgsysteem gegevens*
Deze moeten de scores van de DMT, Spelling, Rekenen en (indien afgenomen) Begrijpend Lezen/Luisteren bevatten. Bij voorkeur in A tot en met E notatie. Het is ook fijn als niet-methode gebonden toetsen meegeleverd kunnen worden.

⁶ In Bijlage I zijn de criteria opgenomen om in aanmerking te komen voor EED

⁷ <https://www.cateamgv.nl/wp-content/uploads/sites/11/2018/07/Oudervragenlijst-lees-en-spellingvaardigheid.pdf>

⁸ <https://www.cateamgv.nl/wp-content/uploads/sites/11/2018/07/Schoolvragenlijst-lees-en-spellingvaardigheid.pdf>

Ad 4 Controleren formulieren door Regio

Annette Schnitker (Regio Gooi en Vechtstreek) controleert deze formulieren. Er wordt gecontroleerd of alle formulieren zijn ontvangen van zowel ouder(s) en intern begeleider en of de formulieren compleet zijn ingevuld. Er wordt een automatische melding gestuurd als de berichten zijn aangekomen. Er wordt vervolgens persoonlijk bevestigd als de aanvraag goed is ontvangen en eventueel wordt er gevraagd om ontbrekende gegevens aan te vullen. In Wijdemeren worden de formulieren gecontroleerd door een consulent en hij/zij neemt hierover contact op met ouders.

Ad 5 Regio stuurt complete gegevens naar Zien in de Klas

Bij volledigheid van de formulieren wordt het doorgestuurd naar een screener van Zien in de Klas. In Wijdemeren stuurt de consulent de complete gegevens naar Zien in de Klas.

Ad 6 Screening door Zien in de Klas

Gemiddeld wordt binnen 10 werkdagen de formulieren doorgenomen en beoordeeld door de screener. Er wordt bepaald of het kind een ontvankelijkheidsverklaring krijgt. Dit betekent dat er een toewijzing wordt gegeven voor diagnostiekonderzoek en eventueel behandeling door een aanbieder.

Ad 7 Zien in de Klas stuurt verklaring naar Regio

Bij goedkeuring van Zien in de klas wordt de ontvankelijkheidsverklaring naar de Regio (Annette Schnitker) of naar Wijdemeren gestuurd. Bij een niet-ontvankelijkheidsverklaring wordt hierbij ook een advies gegeven. Soms komt het bijvoorbeeld voor dat op school nog niet voldoende hulp wordt aangeboden aan het kind. De screener raadt dan aan om eerst die hulp te continueren en/of te verbeteren en weer een nieuwe aanvraag in te dienen als deze hulp niet blijkt te werken.

Ad 8 Regio stelt ouder(s) en IB'er op de hoogte van resultaat en informeert gemeente

De Regio zet de uitslag per mail door naar de ouders en de betreffende intern begeleider van de school en daarbij ook verwijzen naar de website die de ouders inzicht geeft in welke aanbieders gecontracteerd zijn en wat de eventuele wachttijden zijn. De ontvankelijkheidsverklaring wordt door Annette vervolgens ook naar de gemeentelijke uitvoeringsdienst gemaild waar het kind woont.

Wanneer een aanvraag wordt afgewezen door Zien in de klas dan wordt de niet-ontvankelijkheidsverklaring ook naar de ouders en de betreffende intern begeleider van de school gestuurd. De screener geeft hierbij een advies. Annette stuurt ook de niet-ontvankelijkheidsverklaring naar de gemeentelijke uitvoeringsdienst waar het kind woont ter informatie, voor het geval er een bezwaar ingediend gaat worden.

In Wijdemeren neemt de consulent altijd telefonisch contact op met de ouders over de uitkomst.

Ad 9 Ouder(s) zoekt aanbieder voor behandeling of andere hulp

Wanneer een ontvankelijkheidsverklaring (=positief advies) wordt afgegeven, ontvangen ouders daarbij ook een overzicht van gecontracteerde aanbieders. Dit overzicht is te vinden op [deze website](#). Hierbij is ook inzichtelijk welke wachttijden er zijn bij de betreffende aanbieder.

Bij een afwijzing kan de leerling aangemeld worden bij het loket van Unita via het groeidocument. Het eerder ingevulde document voor dyslexie-onderzoek kan hiervoor worden gebruikt. Deze formulieren zijn sinds 2018 geüniformeerd. Zie voor dit traject ook bijlage I.

Ad 10 Eventueel bezwaar

Als er een niet-ontvankelijkheidsverklaring (= negatief advies) volgt, is er altijd de bereidheid dit nader toe te lichten. Er wordt meestal geadviseerd dat na de volgende CITO-scores opnieuw een aanvraag ingediend kan worden en dat leerlingen gebruik kunnen maken van het ondersteuningsaanbod van het samenwerkingsverband Unita. Wanneer ouders na uitleg en/of overleg het niet eens zijn met het advies, kan er contact opgenomen worden met de betreffende gemeente.

Wanneer ouders zich niet in de afwijzing kunnen vinden, zijn wij altijd bereid om extra toe te lichten en met u in overleg te gaan. Als u ook na deze uitleg en overleg het niet eens bent met het advies kunt u contact opnemen met uw gemeente om een beschikking te vragen en daartegen vervolgens bezwaar te maken.

2.2 Screening door Zien in de Klas (poortwachter)

[Zien in de Klas](#) bestaat uit circa 70 geregistreerde NVO Orthopedagogen (-Generalisten), GZ Psychologen en NIP Psychologen. Alle medewerkers hebben een PABO-achtergrond en/of ervaring met het werken in het (speciaal) basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Zien in de Klas biedt onderwijsadvies, interim begeleiding,

dyslexie, psychologisch onderzoek, scholing en behandeling. Voor regio Gooi en Vechtstreek voeren zij enkel de dyslexie screening uit. Hierin zijn zij onafhankelijk.

Een orthopedagoog van Zien in de Klas screent de aanvraag op basis van de ontvangen formulieren en documenten. Zij kijkt naar de behaalde scores, de hulp en ondersteuning die op school is geboden en naar eventueel andere factoren. Per kind wordt dus gescreend of hij/zij mogelijk EED heeft. Wanneer het profiel erg duidelijk dyslexie laat zien (veel discrepantie, veel frustratie, veel extra hulp maar niet de 'vereiste' 60 minuten per week ondersteuning op zorgniveau 3 – zie bijlage I) dan kan indien nodig een uitzondering worden gemaakt. Tegen de school wordt vervolgens benoemd dat bij volgende aanmeldingen wordt verwacht dat het zorgniveau 3 op orde is. Wanneer de informatie niet duidelijk genoeg is, wordt er contact opgenomen met de intern begeleider dan wel ouder(s).

Deze screening wordt uitgevoerd door een NVO orthopedagoog van Zien in de Klas. In het geval dat de betreffende orthopedagoog niet beschikbaar/aanwezig is, neemt een andere orthopedagoog het over.

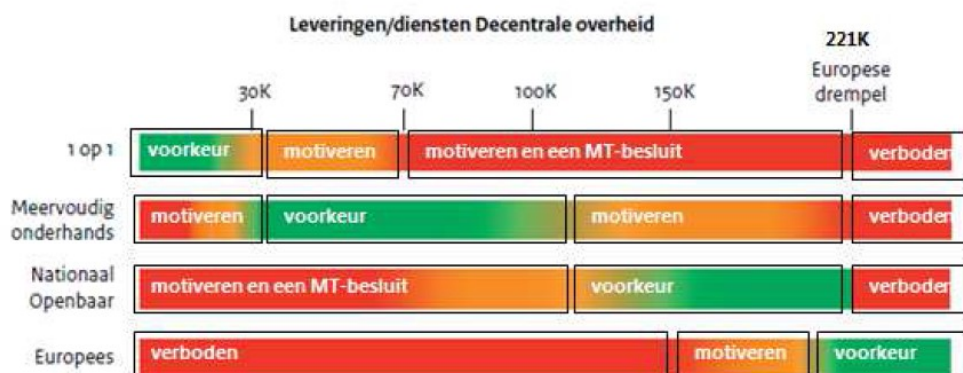
2.3 Financiën

Begroting Zien in de Klas en faciliteren Regio

In de programmabegroting 2017-2020 zijn de kosten beraamd op €30.000 per jaar voor Ernstige Enkelvoudige Dyslexie. Hiervan wordt €22.500 begroot voor Zien in de Klas voor het screenen van dyslexiedossiers. Dit is gebaseerd op 250 dossiers à €90 per dossier. Voor dit bedrag wordt ook administratie gedaan van ongeveer 30 minuten per dossier. In de opdrachtbrief is opgenomen dat het aangegeven totaalbedrag niet overschreden mag worden, tenzij daar gedurende uitvoering van de opdracht aanvullende afspraken over worden gemaakt. Hiervoor zal – indien van toepassing – schriftelijk door de Regio in een aanvullende opdrachtbrief goedkeuring voor moeten worden verleend.

Op basis van de begroting is er jaarlijks €7.500 beschikbaar voor de taken die worden uitgevoerd door de Regio. Het aantal uren/minuten dat nodig is per dossier, verschilt per dossier. De ene keer is het dossier binnen 30 minuten doorgestuurd naar Zien in de Klas, in andere situaties gaat er meer dan een uur tijd inzitten. Bijvoorbeeld wanneer er contact moet worden opgenomen met de ouders en/of intern begeleiders omdat de dossiers niet compleet zijn.

Voor de toekomstige aanbesteding betekent – uitgaande van de aard van de dienstverlening en uitgaande van een opdrachtwaarde van maximaal €120.000 voor vier jaar - dat er een meervoudig onderhandse aanbesteding gestart moet worden.

Figuur 2: Richtlijnen inkoopmethodiek

Kosten diagnostiek en behandeling door aanbieders

Zorg voor kinderen met EED bestaat uit een intake, een diagnostiektraject en ongeveer 50 behandelingen van een uur. De kinderen krijgen huiswerk mee. Op basis van een onderbouwing van de behandelaar, kan een verlenging worden afgegeven.

In de afgelopen jaren zijn de volgende kosten gedeclareerd voor diagnostiek- en behandeltrajecten.

	2015	2016	2017
Diagnostiek	€ 98.344,60	€119.518,65	€147.883
Behandeling	€ 298.036,46	€414.485,05	€473.027

Tabel 2: gedeclareerde kosten diagnostiek en behandeling

In het DLP is gekeken in het declaratiebestand naar het gedeclareerde bedrag met einddatum in het betreffende jaar. In 2015 en 2016 waren er nog DBC's. In 2017 gaat het om een individueel persoonsgeboden budgetplafond met urendeclaratie.

De stijging in de gedeclareerde kosten is te verklaren door de stijging in het aantal jeugdigen die in aanmerking komen voor EED. Zie hiervoor het volgende hoofdstuk.

3. Kwantitatieve analyse huidige situatie

3.1 Aantallen onderzoek EED

Er is in kaart gebracht hoeveel leerlingen zijn aangemeld voor EED onderzoek in de jaren 2015, 2016, 2017 en tot 1 juli 2018. Hierbij wordt aangegeven hoeveel van deze leerlingen een toewijzing hebben ontvangen en hoeveel leerlingen een afwijzing hebben ontvangen. In onderstaande tabel is het overzicht per gemeente weergegeven.

Gemeente	T	A	T	T verl.	A	T	T verl.	A	T	T verl.	A
	2015	2015	2016	2016	2016	2017	2017	2017	2018	2018	2018
Hilversum	28	12	53	4	8	43	2	7	25	0	6
Huizen	32	11	29	0	5	31	1	3	24	1	1
Blaricum	1	0	2	0	1	6	0	3	2	0	2
Laren	7	1	10	0	0	9	0	1	10	1	0
Bussum	25	3	18	2	6	25	1	2	14	0	6
Naarden	6	6	17	0	7	17	1	0	15	2	1
Muiden/Muiderberg	4	0	4	2	1	6	0	1	1	0	1
Weesp*						3	1	0	9	1	2
Wijdmeren**						20	3	2	17**	1**	2**
Totaal	103	33	133	8	28	160	9	19	117	6	21

Tabel 3: Aantallen per gemeente

T = Toewijzing (ontvankelijkheidsverklaring), A = Afwijzing (niet-ontvankelijkheidsverklaring),

T verl. = Toewijzing verlenging behandeling

2018 = aantallen tot 1 juli 2018

* Weesp is sinds 2017 onderdeel van jeugdzorgregio GV. Hierdoor zijn geen gegevens bekend van voor 2017

** Wijdmeren is sinds 2017 onderdeel van jeugdzorgregio GV. Hierdoor zijn geen gegevens bekend van voor 2017. De gegevens van 2018 uit Wijdmeren zijn tot eind augustus (en dus niet tot 1 juli zoals de overige gegevens)

In de tabel is te zien dat ten opzichte van 2015 er meer verzoeken voor EED onderzoek worden ingediend. Ook worden er aanzienlijk minder afwijzingen afgegeven. In 2018 zijn tot 1 juli al meer dan 100 toewijzingen afgegeven. Dit is een duidelijke stijging ten opzichte van de eerdere jaren. Een verklaring hiervoor is dat we eerdere jaren onder de prevalentie cijfers uitkwamen en in 2018 beter de weg weten te vinden richting EED screening. Er is te zien dat er veel toewijzingen worden gegeven; dit betekent dat deze kinderen voldoen aan de criteria voor EED. Deze criteria zijn strikt; wat betekent dat er ook daadwerkelijk dit aantal jeugdigen voldoet aan de criteria voor EED. In het geval van een afwijzing wordt er een advies mee gegeven voor het vervolg, ook om daar in de toekomst van te leren (als intern begeleider zijnde).

Daarnaast roept de stijging in 2018 de vraag op of we dit jaar over de 250 screenings door Zien in de Klas zullen gaan. Dit hoeft niet zo zeer het geval te zijn. Er worden altijd veel aanvragen ingediend na de CITO momenten in februari en juni van het jaar, omdat deze CITO momenten nodig zijn om in aanmerking te komen voor de screening. Komende maanden zijn er geen officiële CITO momenten, waardoor de verwachting is dat het aantal screenings ten opzichte van de eerste helft van het jaar afnemen. Dit neemt niet weg dat dit gemonitord moet blijven, om te zien of dit daadwerkelijk het geval is.

3.2 Huidige situatie t.o.v. prevalentie cijfers

Het Regionaal Instituut Dyslexie heeft inzichtelijk gemaakt voor regio Gooi en Vechtstreek welke cijfers de 'ideale statistiek' zouden moeten zijn. Dit zijn de prevalentie cijfers. De ideale statistiek is gebaseerd op het totaal aantal leerlingen in onze regio. In totaal zaten in 2017 22.904 leerlingen in het primair onderwijs, waarvan 2907 kinderen in groep 4 in onze regio. Idealiter zou zeven procent van het totaal aantal kinderen in groep 4 aangemeld 'moeten' worden voor de screening. De 'verwachting' en de 'realiteit' is hieronder in een tabel weergegeven.

	Prevalentie cijfers	Realiteit regio GV
Aantal verwijzingen	203,5	179

Aantal goedgekeurde dossiers door Zien in de Klas	145,4	160
---	-------	-----

Tabel 4: prevalentie cijfers t.o.v. realiteit regio Gooi en Vechtstreek 2017

Landelijk gezien hebben regio's gemiddeld een overschrijding van 23 procent van de ideale statistiek. Regio Gooi en Vechtstreek zit met betrekking tot het aantal verwijzingen daarentegen in 2017 onder de prevalentie cijfers. Met betrekking tot het aantal goedgekeurde dossiers zit de regio iets boven het prevalentie cijfer. De vraag is waar dit door te verklaren is. In de regio worden de criteria gehanteerd in lijn met de landelijke richtlijnen. Hierbij hebben wij Zien in de Klas de opdracht gegeven om altijd maatwerk te bieden en waar nodig dus af te wijken van deze criteria. Hierdoor kan een kleine overschrijding verwacht worden.

Wat betreft het aantal verwijzingen vanuit scholen, zien we dat een aantal scholen nog nooit een aanvraag voor dyslexie-onderzoek hebben ingediend. Wel weten steeds meer scholen de juiste weg te vinden en zijn zij meer bekend met de criteria. In 2018 is dan ook al een duidelijke toename te zien, waardoor we mogelijk in 2018 gelijk met of mogelijk iets boven de prevalentie cijfers uit zullen komen. Een andere mogelijkheid is dat in sommige gevallen wordt gekozen voor particulier dyslexie-onderzoek en –behandeling. Hier hebben wij echter geen gegevens van en dit kunnen wij dan ook niet aantonen.

3.3 Aantallen diagnostiek en behandeling

Nadat er een ontvankelijkheidsverklaring (toewijzing) is afgegeven door Zien in de Klas, kunnen ouders zijn/haar kind aanmelden bij een aanbieder. Vervolgens volgt een diagnostiektraject (1 of 2 dagdelen) gestart en wordt er eventueel een behandeling gestart. De verwachting is dat tijdens een diagnostiektraject nog een percentage uitvalt; voor hen is een EED behandeling niet (het meest) passend. Er is daarom gekeken naar aantallen in het DLP om te onderzoeken of ook daadwerkelijk nog een percentage uitvalt gedurende diagnostiektrajecten.

In de periode van 2015 tot heden hebben 673 unieke jeugdigen een behandeling EED gehad. Hiervan hebben 338 jeugdigen zowel diagnostiek als behandeling gehad.

112 unieke jeugdigen⁹ hebben enkel diagnostiek gehad. In totaal hebben dus 785 jeugdigen (673+112) een beroep gedaan op EED, waarvan 112 unieke jeugdigen zijn afgevallen tijdens het diagnostiektraject. Dit zit rond de 15 procent van het totaal. Op basis van prevalentiecijfers van het Regionaal Instituut Dyslexie is de verwachting dat ongeveer 18 procent uitvalt. De regio zit dus in lijn met deze cijfers.

In het DLP komt naar voren dat 223 unieke jeugdigen hebben behandeling gehad en geen diagnostiek. Hiervan hebben 164 jeugdigen een startdatum van 1-1-2015. In veel gevallen zal er dus diagnostiek in 2014 hebben plaatsgevonden. Toen was het nog niet belegd bij de gemeenten. Ook zijn er 37 trajecten met begindatum 1-1-2017. 35 van deze trajecten zijn van gemeente Weesp en Wijdmeren. Zij kwamen in 2017 bij jeugdzorgregio GV; de diagnostiek heeft mogelijk voor 2017 plaatsgevonden, maar daar hebben wij geen inzicht in. Er blijven dan nog 24 trajecten over waarbij er wel behandeling heeft plaatsgevonden, maar geen diagnostiek traject. Aanbieders van deze trajecten zijn hierover bevraagd. Hieruit komt tot dusver naar voren dat cliënten elders gediagnostiseerd zijn. Een reden om vervolgens een behandeling bij een andere aanbieder te volgen is bijvoorbeeld verhuizing of de wachttijd bij de andere aanbieder.

⁹ Voor 36 jeugdigen volgt mogelijk nog behandeling, aangezien de einddatum in juni 2018 of later ligt.

4. Kwalitatieve analyse huidige situatie

4.1 Ervaringen vanuit verschillende perspectieven

Er zijn ervaringen opgehaald bij verschillende betrokkenen. Deze ervaringen zijn hieronder puntsgewijs weergegeven.

Ouders¹⁰

- Er is een duidelijke behoefte aan informatie over ondersteuning, zowel over het proces en criteria met betrekking tot EED als wat school biedt en welke mogelijkheden er zijn (zoals Ambulatorium Lezen, taalgroep, etc.). In de huidige situatie is de ouder afhankelijk van de docent en intern begeleider welke informatie wordt verteld en moet de ouder veel zelf uitzoeken. Ouders die minder assertief/'handig' zijn, komen hierdoor mogelijk informatie te kort.
 - Er wordt benoemd dat in de informatie die wordt verstrekt helder moet zijn welke stappen er gezet moeten worden en wie, wanneer, wat doet en welk tijdspad daar aan verbonden is.
 - Het is belangrijk om duidelijk te communiceren en ook terugkoppelingen te geven aan ouders. Hierbij moet ook aandacht zijn voor de hulp die geboden kan worden en door wie deze hulp geboden kan worden.
 - Ouders noemen een voorlichtingsbrochure als oplossing, waarin informatie uit gemeenten en onderwijs gezamenlijk is opgenomen. Ouders willen graag het totaal overzicht; niet alleen voor het 'stukje' EED.
- De intern begeleider heeft een belangrijke rol in het proces, in de relatie en in de informatievoorziening. Het kennisniveau van intern begeleiders verschilt tussen scholen en tussen intern begeleiders. De ervaringen met de begeleiding op school verschilt dan ook erg.
- (Vermoeden van) EED heeft een grote impact op het gezin. Het is een lange procedure en het vraagt veel tijdsinzet en energie.
- Het traject in aanloop naar het dyslexie-onderzoek bij de gemeente duurt lang. Eerst moet op school zorg ingezet worden en er moeten bepaalde scores behaald worden om de mate van ernst en hardnekkigheid aan te tonen. Dit is een lang proces. Ouders roepen op om te onderzoeken of het proces ingekort kan worden. Zijn alle toets-drempels nodig?
- Wanneer er aangemeld mag worden voor dyslexie-onderzoek, gaat het snel. Er kwam snel informatie terug vanuit de Regio met informatie over de vervolgstappen.
- Het ontvangen van een ontvankelijkheidsverklaring (toewijzing) voelt als erkenning.
- Het was voor ouders niet duidelijk dat na de screening er nog diagnostiek wordt gedaan door de aanbieder. Het is belangrijk om hierover duidelijk te communiceren en aan te geven wat wordt gedaan met welk doel. De diagnostiek is opnieuw een toets-drempel.
- Er is behoefte aan meer inzicht in wat de verschillende aanbieders van behandelingen bieden. Zo komt de ene behandelaar op school en de ander niet. Ook willen ouders graag inzicht in klanttevredenheid. Op basis daarvan kan dan een keuze worden gemaakt. Nu wordt de keuze vaak gemaakt op basis van een advies van school.
- Ouders ervaren dat wanneer de behandeling is gestart, de intern begeleider van school uit beeld verdwijnt. Zij benoemen dat juist behoefte is om contact te houden, omdat de ondersteuning op school nodig blijft.

"Ik had graag inzicht gehad in het proces en wat er nodig is en hoeveel tijd het vraagt om tot een EED toezegging van de gemeente te komen en wat er vervolgens nodig is om tot daadwerkelijke begeleiding te komen van een aanbieder. De gemeente/IB-er zouden hierover beter kunnen communiceren."

"Communicatie. Als ouder heb je geen idee waar je moet zijn en bij welk loket als je niet eerder te maken hebt gehad met dit soort gemeentelijke procedures. Ook bij de gemeente zelf wisten ze het niet. School wist het niet, zorgverzekering ook niet. Typisch kastje muur verhaal."

¹⁰ Ouders van kinderen die in het afgelopen jaar te maken hebben gehad met de toeleiding naar EED kwamen bijeen tijdens een samenkracht bijeenkomst. Ook is er een enquête per mail verstuurd naar ouders. De respons heeft de benodigde input opgeleverd. In totaal is er respons van zeven ouders.

Teamleiders uitvoeringsdiensten sociaal domein

- Tijdens het uitvoeringsoverleg hebben de teamleiders benoemd EED niet onder te willen brengen bij de uitvoeringsdiensten. Zij geven duidelijk de voorkeur aan het behouden van de huidige situatie. Dit is verder toegelicht in hoofdstuk 5.

Intern begeleiders¹¹

- Intern begeleiders noemen dat het proces helder is evenals de vereisten waaraan voldaan moet worden.
 - Meerdere intern begeleiders noemen dat de criteria voor kinderen met hoogbegaafdheid soepeler zouden moeten zijn. Als argument noemen zij dat zij het een en ander kunnen compenseren met hun intelligentie. Hierin komt naar voren dat deze intern begeleiders niet voldoende op de hoogte zijn (gebracht) over de criteria; er kan namelijk niet met intelligentie worden gecompenseerd op lezen.
- De contacten met de Regio zijn goed. Het wordt als prettig ervaren dat er om advies gevraagd kan worden. Ook wordt genoemd dat er snelle reacties zijn en dat de verklaring snel wordt afgegeven.
- Intern begeleiders hebben geen behoefte aan voorlichtingsbijeenkomsten. Wel is er behoefte aan een 'stappenplan'/'handwijzer', waarin stappen helder worden beschreven. Ook is behoefte aan overzicht van de behandelaars waarbij is aangegeven in welke plaats ze gevestigd zijn. Een overzicht met interventies en hulpmateriaal dat op school ingezet kan worden, zou waardevol kunnen zijn.
- Scholen hebben behoefte om zorgniveau 1-3 te versterken. Met name de beschikbaarheid van een RT'er¹² wordt benoemd. Ook worden leesmoeders gemist.
- Er is behoefte aan het uitwisselen van informatie over de inrichting van zorgniveau 1-3 in relatie tot EED. Hoe richten andere scholen het voortraject in? Kan een klassen-assistent of leesouder onder supervisie van RT'er de bedoelde professionele hulp op niveau 3 geven?

"Het proces verloopt over het algemeen goed. Van belang blijft ouders en leerkracht mee te nemen in aanloop naar een eventueel traject. Als ouders op tijd op de hoogte zijn van de criteria accepteren ze het proces."

"Het is prettig de procedure in de vorm van een tijdspad aangereikt te krijgen."

"Onze RT ruimte is beperkt, waardoor niet alle leerlingen waarbij we denken aan dyslexie RT kunnen krijgen."

Johan Vroegindewij (directeur samenwerkingsverband Unita)

- Unita is tevreden over de huidige inrichting rondom EED.
- Unita is positief over Zien in de Klas; er zijn geen klachten.
- Er zijn inmiddels al verbeterpunten doorontwikkeld in samenwerking tussen Unita, de Regio en Zien in de Klas. Zo zijn de aanmeldformulieren geüniformeerd; ouders kunnen dezelfde formulieren gebruiken voor aanmelding voor screening EED en eventueel ander onderzoek bij Unita. Dit is pas sinds kort; kan dus zijn dat bij de evaluatie dit als een punt aan de orde komt.
- In Eemnes is de EED screening belegd bij het onderwijssamenwerkingsverband. Op dit moment staat Unita niet te springen om er een taak bij te krijgen.
- De huidige coördinator dyslexie gaat binnenkort met pensioen; zij wordt vervangen door twee dyslexie coördinatoren. Er wordt komend jaar ingezet op het versterken van de zorgniveaus.
- Het is belangrijk dat de criteria rondom EED helder zijn. Het is ook goed dat deze criteria streng zijn (zoals het tonen van E scores). De criteria moet leerlingen uitsluiten, omdat er criteria vast zitten aan EED. Het is wél belangrijk dat de zorg goed geregeld wordt voor leerlingen die geen EED hebben, maar wel andere hulp en ondersteuning nodig hebben.
- Unita ziet een toename in het aantal zorg-leerlingen.
- Wanneer het traject rondom EED niet goed is gegaan, is het belangrijk om in enkele gevallen een uitzondering te maken. Er moet gekeken blijven worden na het kind.
- Je ziet dat kinderen na EED behandeling nog wel een beroep doen op de taalgroepen. Het is de illusie van de maakbaarheid om te denken dat het na de behandeling volledig goed gaat.

Angeline Gorgels (dyslexie coördinator Unita)

- Het huidige proces wordt als prettig ervaren. Er zijn goede ervaringen met zowel Zien in de Klas als met de Regio. De reacties zijn snel en Zien in de Klas en de Regio zijn toegankelijk.

¹¹ Er hebben zeven IB'ers gereageerd op de vragenlijst. Bovenstaande geeft dus geen representatief beeld van alle IB'ers. De verwachting is dat de betrokken IB'ers hebben geantwoord en juist niet de IB'ers die bijvoorbeeld nog nooit een onderzoeksaanvraag hebben ingediend.

¹² RT staat voor Remedial Teacher. De RT'er verleent hulp aan leerlingen met leerproblemen of gedragsstoornissen.

- Het hebben van één regionaal aanspreekpunt en coördinatiepunt wordt als erg prettig ervaren. Er is één proces en deze is helder. Wanneer dit regionale punt verdwijnt en gemeenten het zelf gaan oppakken, ontstaat de kans op versnippering en verschillen in processen en werkwijzen. Bovendien hebben scholen te maken met leerlingen uit verschillende gemeenten op één school. Wanneer het proces en/of werkwijzen gaan verschillen tussen gemeenten dan wordt dit als zeer onwenselijk gezien en onoverzichtelijk.
- Zorgniveau 3 is een aandachtspunt en moet in orde zijn. Samenwerkingsverband Unita werkt hier aan om scholen ondersteuning te bieden voor het versterken van zorgniveau 3.
- Komend jaar komen er twee nieuwe dyslexie coördinatoren, ter vervanging van Angeline. De wens is om jaarlijks overleg te hebben tussen Zien in de Klas, de Regio en de dyslexie-coördinatoren. Dit om ervaringen en kennis uit te wisselen.
- Belangrijk om oog te houden voor maatwerk en de criteria niet te strikt te hanteren.
- Het kennisniveau van intern begeleiders rondom ernstig enkelvoudige dyslexie verschilt per persoon. Met name nieuwe intern begeleiders zijn hier niet altijd goed van op de hoogte. Belangrijk om de informatie hierover helder te communiceren naar hen.
- Een kans wordt gezien in het bieden van nazorg en de kwaliteit van de overdracht naar scholen.
- Angeline benoemt dat de vragenlijsten van Unita en de aanvraag voor EED-onderzoek zijn geüniformeerd. Hierover is zij zeer positief.

Annette Schnitker (faciliteert vanuit Regio)

- Het verschilt per IB'er en scholen in hoeverre de criteria en proces rondom EED bekend is.
- Annette wordt steeds vaker gebeld door ouders, in elke fase. Vaak omdat ouders assertief zijn en het zelf oppakken, maar soms wordt benoemd dat school in gebreke blijft.
- Het verschilt heel erg per dossier hoeveel tijd zij bezig is; van een uur tot uren.
- Het lijkt voor scholen steeds duidelijker te zijn welke criteria gehanteerd worden
- Er is soms verwarring over de relatie en verhouding van de EED screening en behandeling tot het aanbod dat wordt geboden door Unita, zoals de Taalgroep en het Ambulatorium Lezen.
- Weesp meldt steeds vaker een leerling aan voor onderzoek. Weesp doet nog maar sinds 2017 'mee', maar de scholen weten de route steeds beter te vinden.
- Idee is om de procedure en criteria (in overleg met Zien in de Klas) op de website te plaatsen, zodat het vindbaar is en met name IB'ers het na kunnen lezen.
- Wanneer scholen bereikt moeten worden die nu geen aanvragen indienen, is het een idee om ze persoonlijk te benaderen. Wanneer IB'ers worden uitgenodigd voor voorlichtingsbijeenkomsten, wordt waarschijnlijk niet de groep bereikt die bereikt zou moeten worden. Persoonlijk benaderen – telefonisch of langs gaan – heeft mogelijk meer effect.
- Er wordt vanuit de Regio gemaild met Zivver, voor veilig mailen.

Zien in de Klas (onafhankelijke screener)

- IB'ers en/of ouder(s) benoemen vaak dat voor hoogbegaafde kinderen een uitzondering gemaakt moet worden wanneer de cito-scores te hoog zijn. Argumentatie hierbij is dat deze leerlingen kunnen compenseren. Inmiddels heeft wetenschappelijk onderzoek benoemd dat het verband tussen IQ en lezen niet is aangetoond. Hierop kan dus niet worden gecompenseerd.
- Scholen weten steeds beter hoe ze een goede aanvraag in kunnen dienen, doordat Annette en Zien in de Klas feedback proberen te geven die scholen kunnen gebruiken voor vervolg aanmeldingen. Vooral scholen die veel aanvragen doen, leveren steeds vaker de juiste informatie.
- De documentatie van de extra begeleiding kan nog worden verbeterd. Het is vaak lastig goed te onderscheiden welke hulp op zorgniveau 2 is gegeven en welke op zorgniveau 3. Tevens komt de informatie over de extra hulp vanuit de aanmeldformulieren vaak niet overeen met de informatie in de handelingsplannen, waardoor onduidelijk is wat kloppende informatie is en wat er nou is gedaan met de leerlingen. Daarnaast wordt extra begeleiding soms gegeven door leesouders of medeleerlingen, waardoor het niet meer tot zorgniveau 3 gerekend kan worden.
- De criteria zijn bij intern begeleiders steeds beter bekend. Voor ouders is het wat meer abstract. Door de nieuwe aanmeldformulieren die zijn gemaakt, hopen we dat de procedures meer helder zijn en de informatie beter wordt aangeleverd.
- Zien in de Klas wordt steeds beter gevonden en geconsulteerd. Dit contact verloopt via Annette. Ze consulteren bijvoorbeeld over leerlingen die niet helemaal aan de criteria voldoen, maar de leerling toch even wil voorleggen. Dit gebeurt steeds vaker.
- Het is belangrijk dat zorgniveau 3 goed is opgezet en vroege interventie wordt gepleegd. De ene school geeft echt goede consequente intensieve begeleiding (een vast schoolbreed plan voor kinderen die uitvallen) of maakt gebruik van de Leeskliniek. Dan weet dat kinderen die, ondanks dat, nog steeds zo onvoldoende score echt een kans hebben op EED. Andere scholen "sprokkelen" hun zorgniveau 3-

minuten bij elkaar, waardoor ze wel op 60 minuten uit komen, maar het ziet er niet zo stevig uit. Soms wordt ook afgevraagd of de plannen ook echt uitgevoerd worden zoals ze zijn beschreven.

- Het is goed als op scholen meer kennis is over dyslexiebehandelingen en de manier waarop leerlingen het beste kunnen lezen en met name spellen, zodat daar beter op aangesloten kan worden op school. Vaak ervaren scholen de behandeling als een verlichting, omdat zij dan niets meer hoeven doen. Maar als de behandeling is afgesloten en leerkrachten weten niet goed wat de leerlingen hebben geleerd, zie je gaandeweg toch dat van leerlingen weer wordt verwacht dat ze meedoen met de methode van school. Wat de effectiviteit van de behandeling negatief beïnvloedt.
- Het documenteren is echt heel belangrijk: welke periode, hoe vaak per week, hoeveel minuten per keer, door wie (functie) en met welke methode wordt de extra begeleiding gegeven. En ook of dat bovenop het basisaanbod van verlengde instructies in. In veel handelingsplannen wordt niet concreet genoeg benoemd hoe de begeleiding vormgegeven wordt (“leerling krijgt twee keer per week instructie van pietje”. Hoelang? Wie is Pietje? Hoe wordt de hulp gegeven? Etc.). De documentatie is dus een belangrijk aandachtspunt naast de organisatie. Dit voorkomt heen en weer mailen en mogelijke irritatie.
- Sommige scholen willen dat er op basis van minder informatie wordt gescreeend. Op het schoolformulier staat dan bijvoorbeeld “zie handelingsplan” en in het handelingsplan staat een omschrijving zoals hierboven. Scholen denken dan dat ze sneller klaar zijn, maar in de praktijk duurt het langer en zijn er meer irritaties.

Vivian Zenden en Els van de Poll (Wijdemeren)

- De samenwerking met Zien in de Klas wordt als heel positief en prettig ervaren.
- De onafhankelijkheid van Zien in de Klas is wenselijk.
- In Wijdemeren wordt altijd telefonisch contact opgenomen met ouders/IB'er. Ook bij een niet-ontvankelijkheidsverklaring (afwijzing) wordt gebeld, waarbij wordt gevraagd of er behoefte is aan een gesprek.
- De inrichting zoals bij Wijdemeren zien zij als het meest passend bij de decentralisatie: hulp en ondersteuning wordt dicht bij de burger geboden.
- Er is zicht binnen de gemeente voor wie een onderzoek is aangevraagd en welk vervolg daaraan is gegeven.
- Wanneer er wordt ingezet op contacten/communicatie naar scholen, is het waardevol om dit niet alleen in te steken op EED, maar breed op de samenwerking onderwijs-gemeenten.

Aanbieders van diagnostiek en behandelingen¹³

De aanbieders hebben uitgebreid gereageerd op de vragenlijst. Dit is hieronder weergegeven.

Ouders

- Er moet duidelijk worden gecommuniceerd naar ouders over de criteria voor dyslexie en EED en de eventuele behandeling na het onderzoek.
- De procedure lijkt vaak totaal niet helder voor ouders.

Scholen

- Sommige scholen worstelen met de criteria waaraan een leerling dossier moet voldoen, alvorens het in aanmerking komt voor onderzoek.
 - De meest evidence based methodiek voor technisch lezen die we in Nederland hebben, is Begeleid Hardop Lezen (BHL). Deze methodiek is gratis en makkelijk in te zetten. De handleiding en instructiefilms zijn gratis te downloaden. BHL is geschikt voor zowel spellende als radende lezers. BHL verhoogt de leesvaardigheid en het leesplezier, waardoor een eventuele behandeling vervolgens effectiever kan zijn. Toch kiezen veel scholen voor methodieken die geld kosten en/of minder effectief zijn.
- Het is belangrijk dat scholen goed op de hoogte zijn van de aanmeld-criteria. Wanneer er lang(er) wordt gewacht met aanmelden dan nodig is, worden de problemen verergert. Hierdoor is langere behandeling nodig of is de behandeling minder succesvol door opgebouwde frustraties bij het kind.
- Op veel scholen is er geen tijd/plek/budget voor een RT'er die een deel van het huiswerk voor haar rekening neemt tijdens de behandeling. Ten behoeve van de kwaliteit van de behandeling zou het wenselijk zijn als alle scholen hier ruimte voor krijgen/maken.
- De extra hulp die in het dossier vermeld wordt, voldoet meestal aan de eisen. Toch is het niet altijd de meest efficiënte hulp dat is ingezet.

Zien in de Klas/ Regio/ Overige

¹³ Van de 17 gecontracteerde aanbieders hebben 9 aanbieders gereageerd.

- Het is belangrijk dat de criteria rondom hoogbegaafdheid eenduidig gehanteerd worden.
- De screening via Zien in de Klas verloopt over het algemeen vlot. Ouders hebben voor de aanmelding bij de screening al een lang traject doorlopen, dus de vlotte doorlooptijd is prettig.
- Zien in de Klas hanteert de mogelijkheid van het maken van een uitzondering. Bijvoorbeeld wanneer er duidelijk sprake is van erfelijkheid, maar er nog geen 3 meet-momenten zijn gedaan. Scholen en ouders weten hier vaak niets van, waardoor het kind toch pas na drie metingen is aangemeld.
- Het contact met Annette Schnitker, vanuit de Regio, wordt ook als prettig ervaren. Zij is goed bereikbaar.
- Er is ontevredenheid over de beschikkingen via het DLP. Het DLP verlengt het aanvraagproces, wat een langere wachtperiode betekent voor ouders.
 - Wanneer er een toewijzing is in het DLP, verloopt het declaratieproces en de uitbetaling vlot. Het duurt echter soms maanden voor een aanvraag in het DLP wordt toegewezen. Dit verschilt per gemeente.
- Er zijn zorgen over het gegeven dat ouders en scholen privacy gevoelige gegevens via de mail versturen naar de Regio.
- Eén aanbieder noemt dat zij uren te kort komen voor een gedegen onderzoek met kwalitatief goede verslaglegging.
- Maak de klanttevredenheid inzichtelijk bij de verschillende aanbieders.

“Sommige scholen willen bijvoorbeeld al een aanmelding doen, terwijl zij dan nog onvoldoende extra hulp hebben geboden. Het is belangrijk dat scholen goed op de hoogte zijn van effectieve en passende lees-/spellingsmethodes en voorlichting krijgen over het op tijd signaleren van dyslexie en de stappen die zij dan kunnen nemen om het proces te versnellen.”

“Het is belangrijk dat scholen goed op de hoogte zijn van de aanmeld-criteria. Wanneer er lang(er) wordt gewacht met aanmelden dan nodig is, worden de problemen verergert.”

“Op veel scholen is er geen tijd/plek/budget voor een RT'er die een deel van het huiswerk tot hun rekening neemt tijdens de behandeling.”

4.2 Samenvatting van ervaringen

De genoemde ervaringen zijn in de volgende punten samengevat:

1. Er is bij alle partijen tevredenheid over een onafhankelijke partij als screener/poortwachter.
2. Vanuit teamleiders en onderwijs is er tevredenheid over de regionale werkwijze. Voor het onderwijs is het erg prettig dat er één regionaal coördinatiepunt is en één werkwijze.
3. Communicatie is een heel belangrijk aandachtspunt: duidelijkheid en transparantie over de criteria, het tijdspad, de procedure is gewenst voor zowel ouders als intern begeleiders.
4. De inrichting van zorgniveau 3 is erg belangrijk ter voorkoming van een beroep op EED behandeling en om begeleiding te bieden tijdens of na EED behandeling. Het belang van zorgniveau 3 wordt onderstreept door Zien in de Klas, de aanbieders en het onderwijs.
5. Er zijn verschillen tussen scholen en intern begeleiders over de kennis over de criteria en de procedure en de wijze waarop zij documenteren. Dit heeft tot gevolg dat in sommige gevallen de procedure wordt vertraagd en irritaties toenemen.
6. Er zijn zorgen over het versturen van privacy gevoelige informatie per e-mail naar de Regio.

5. Scenario's

In het uitvoeringsoverleg met de teamleiders van de gemeentelijke uitvoeringsdiensten van juni jl. zijn vier scenario's voorgelegd om eventueel verder uit te werken. Deze scenario's waren eerder benoemd door lokale beleidsmedewerkers. Het ging om onderstaande scenario's. In het kort is weergegeven wat is benoemd door de teamleiders en door andere betrokkenen over het betreffende scenario en er zijn voor- en nadelen per scenario weergegeven.

5.1 Behouden van huidige inrichting

De teamleiders hebben benoemd dat dit scenario de voorkeur heeft. De directeur van Unita – Johan Vroegindewey – en de dyslexie-coördinator zijn ook tevreden over de huidige situatie en zien deze graag behouden.

Voordelen	Nadelen
Betrokkenen zijn tevreden over de huidige inrichting	De gemeentelijke uitvoeringsdiensten zijn niet betrokken, wat voor ouders een grotere afstand kan betekenen.
Het biedt de mogelijkheid om opgedane werkwijze en kennis door te ontwikkelen en optimaliseren	
Er is één regionaal aanspreek- en coördinatiepunt voor ouders en scholen	
De screening (poortwachtersfunctie) is onafhankelijk belegd	
De onafhankelijke derde partij heeft expertise, ervaring en back up wanneer nodig	
Teamleiders van gemeentelijke uitvoeringsdiensten en onderwijs (directeur swv Unita, dyslexie-coördinator) zien de huidige inrichting graag behouden.	

5.2 Screening onder brengen bij het samenwerkingsverband Unita

De teamleiders willen niet dat de screening wordt ondergebracht bij Unita. Ook de directeur van Unita – Johan Vroegindewey – ziet dit niet als een wenselijk scenario.

Voordelen	Nadelen
Onderwijs is verantwoordelijk voor het gehele dyslexie beleid	De screening (poortwachtersfunctie) is niet meer onafhankelijk
Er is één regionaal aanspreek- en coördinatiepunt voor ouders en scholen	Het is 'uit handen' van gemeenten, waardoor er weinig inzicht en invloed is
	Betrokkenen zien dit niet als een wenselijk scenario

5.3 Screening onder brengen bij het C en A team

Een ander scenario is om het C en A team uit te breiden met een functie die de rol als screener kan vervullen. Het inzetten van het C en A team voor de screening wordt door de teamleiders als zonde gezien voor de inzet van het team.

Voordelen	Nadelen
De screening is 'dichterbij' gemeenten, waardoor mogelijk meer inzichtelijk wordt	De screening (poortwachtersfunctie) is niet meer onafhankelijk
Er is één regionaal aanspreek- en coördinatiepunt voor ouders en scholen	Er moet een (dure) functie worden ontwikkeld evenals expertise en ervaring.
Het versterkt de regionale kennisfunctie, ook op het gebied van onderwijs	Het is kwetsbaar; wanneer de screener uitvalt, is er geen vervanging
	Betrokkenen zien dit niet als een wenselijk scenario

5.4 Inrichten zoals Wijdmeren het heeft ingericht; iedere gemeente voor zich, maar de screening onafhankelijk houden

De teamleiders hebben benoemd dat ze EED niet bij de uitvoeringsdiensten willen beleggen. Wijdmeren is wél positief over hun huidige werkwijze. Zij zien het als een pluspunt dat zij dichtbij de inwoner staan. Zowel de directeur van Unita als de dyslexie coördinator ziet dit niet als een wenselijk scenario.

Voordelen	Nadelen
De screening (poortwachtersfunctie) is onafhankelijk belegd	Er zijn verschillende aanspreekpunten, werkwijzen en doorlooptijden. Dit is verwarrend voor scholen en ouders.
De onafhankelijke derde partij heeft expertise, ervaring en back up wanneer nodig	Scholen hebben te maken met leerlingen uit verschillende woonplaatsen, waardoor het onoverzichtelijk wordt
De ondersteuning wordt dichtbij de inwoner geboden. Het biedt de mogelijkheid om door te vragen en eventueel andere hulp/ondersteuning te bieden als dit wenselijk is	Gemeenten moeten capaciteit vrijmaken voor het inrichten van deze functie
	Betrokken partijen zien dit niet als een wenselijk scenario

5.5 Afweging scenario's

Op basis van bovenstaande afwegingen, is scenario 1: de huidige situatie behouden voor de komende periode het meest wenselijke scenario. Een onafhankelijke partij als screener wordt door alle partijen als zeer wenselijk gezien en ook de huidige ervaringen zijn heel positief. Daarbij is de regionale inrichting een pluspunt; voor onderwijs en ouders is er in de regio één coördinatiepunt met één eenduidige werkwijze. Het behouden van de huidige situatie biedt bovendien de mogelijkheid om de opgedane kennis en ervaringen verder in te zetten en te ontwikkelen.

6. Conclusie en aanbevelingen

6.1 Conclusie

Uit het kwantitatieve en kwalitatieve onderzoek blijkt dat de huidige werkwijze en resultaten positief zijn, maar er ruimte is voor doorontwikkeling. De cijfers tonen aan dat de resultaten van de regio grotendeels in lijn zijn met de prevalentiecijfers, waaruit geconcludeerd kan worden dat de huidige werkwijze succesvol is. Wel is een duidelijke toename zichtbaar in het aantal screening aanvragen in de eerste helft van 2018. Ook blijkt uit de financiering van de huidige situatie de begroting niet houdbaar is. Het is onzeker of de onderhandse aanbesteding opnieuw zó strak uit onderhandeld kan worden. Op dit moment wordt aan Zien in de Klas €90 per dossier betaald. Hiervoor screenen zij, geven zij een advies, doen zij een stukje administratie, zijn zij wekelijks telefonisch bereikbaar voor ouders en intern begeleiders voor vragen evenals vragen vanuit de Regio. Dit is een laag bedrag en de vraag is of dit opnieuw lukt voor komende jaren.

Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met betrokken en enquêtes uitgezet om meer zicht te krijgen op de ervaringen van verschillende partijen. Ervaringen zijn verkregen vanuit ouders, de teamleiders van de gemeentelijke uitvoeringsdiensten, de screener, aanbieders van diagnostiek en behandeling, intern begeleiders, de directeur van swv Unita, de dyslexie-coördinator van swv Unita en Annette Schnitker. Deze ervaringen zijn als volgt samen te vatten:

1. Er is bij alle partijen tevredenheid over een onafhankelijke partij als screener/poortwachter.
2. Vanuit teamleiders en onderwijs is er tevredenheid over de regionale werkwijze. Voor het onderwijs is het erg prettig dat er één regionaal coördinatiepunt is en één werkwijze.
3. Communicatie is een heel belangrijk aandachtspunt: duidelijkheid en transparantie over de criteria, het tijdsplan, de procedure is gewenst voor zowel ouders als intern begeleiders.
4. De inrichting van zorgniveau 3 is erg belangrijk ter voorkoming van een beroep op EED behandeling en om begeleiding te bieden tijdens of na EED behandeling. Het belang van zorgniveau 3 wordt onderstreept door Zien in de Klas, de aanbieders en het onderwijs.
5. Er zijn verschillen tussen scholen en intern begeleiders over de kennis over de criteria en de procedure en de wijze waarop zij documenteren. Dit heeft tot gevolg dat in sommige gevallen de procedure wordt vertraagd en irritaties toenemen.
6. Er zijn zorgen over het versturen van privacy gevoelige informatie per e-mail naar de Regio.

Er zijn vervolgens verschillende scenario's uitgewerkt om te onderzoeken hoe de toekomstige inrichting van de toeleiding naar EED eruit moet komen te zien. Hierbij zijn vier scenario's onderzocht: (1) behouden huidige inrichting, (2) screening onderbrengen bij het samenwerkingsverband Unita, (3) screening onderbrengen bij het CenA team, en (4) inrichten zoals Wijdmeren met een onafhankelijke screening, maar iedere gemeente afzonderlijk de toeleiding. Zowel de teamleiders van de gemeentelijke uitvoeringsdiensten als onderwijs (directeur van swv Unita en dyslexiecoördinator) zien graag de huidige situatie behouden. Op basis van het afwegen van voor- en nadelen van de scenario's komt ook scenario 1 naar voren als meest wenselijke scenario voor de komende jaren. Een onafhankelijke partij als screener wordt door alle partijen als zeer wenselijk gezien en ook de huidige ervaringen zijn heel positief. Daarbij is de regionale inrichting een pluspunt; voor onderwijs en ouders is er in de regio één coördinatiepunt met één eenduidige werkwijze. Het behouden van de huidige situatie biedt bovendien de mogelijkheid om de opgedane kennis en ervaringen verder in te zetten en te ontwikkelen. Hiervoor is wel een beperkte extra capaciteit nodig.

6.2 Aanbevelingen

Op basis van de analyse van de kwantitatieve en kwalitatieve gegevens worden de volgende aanbevelingen gedaan voor de toekomstige inrichting van de toeleiding naar EED in regio Gooi en Vechtstreek:

1. Continueren en meer structureel beleggen van screening (poortwachtersfunctie) door een onafhankelijke derde partij. Hiervoor wordt een meervoudige onderhandse aanbesteding gestart voor een contractuele periode van 2019 tot en met 2020, met een mogelijkheid tot twee maal een jaar verlengen tot en met 2022.
2. Continueren met de huidige werkwijze door het handhaven van de regionale werkwijze. Met de teamleiders van de gemeentelijke uitvoeringsdienst is afgesproken dat de beschikkingen in geval van een afwijzing worden afgegeven door de gemeentelijke uitvoeringsdiensten. Zij zijn ervan bewust dat juridisch gezien ook beschikkingen afgegeven moeten worden in geval van een toewijzing. In de praktijk is dit nog niet voorgekomen.
3. Het verbeteren van de communicatie naar ouders en intern begeleiders over de procedure en criteria.
 - a. Ontwikkelen van een routekaart EED-zorg regio Gooi en Vechtstreek

- Hierin is in één overzicht een stappenplan zichtbaar, met daarbij het doel, de verantwoordelijkheid en doorlooptijd per stap inzichtelijk gemaakt. Hierin moet duidelijk het onderscheid zichtbaar zijn tussen de screening (poortwachtersfunctie) en de diagnostiek. Ter inspiratie, zie:
https://www.swvdeem.nl/wp-content/uploads/2018/03/Routekaart-dyslexiezorg-regio-Amersfoort_0318.pdf
 - Plaatsen op de website van de Regio, swv Unita en verspreiden onder intern begeleiders en dyslexie coördinatoren
 - Inzichtelijk maken en delen van de criteria rondom EED
Deze criteria zijn momenteel niet te vinden op onze website. In afstemming met de poortwachter moet deze criteria op de website worden geplaatst. Hierin moet duidelijk naar voren komen wat de criteria zijn en welke uitzonderingen er wel (zoals erfelijkheid) en niet (hoogbegaafdheid) er in sommige situaties kunnen worden gemaakt en waarom deze worden gemaakt.
 - b. In samenwerking met swv Unita onderzoeken hoe we de volledige informatie rondom dyslexie-zorg – zowel EED als geen EED – eenduidig en overzichtelijk in kaart kunnen brengen en kunnen overdragen aan ouders en intern begeleiders.
 - c. Optimaliseren van terugkoppeling per e-mail
 - De tekst in de mails die worden gestuurd vanuit de Regio bekijken en optimaliseren, zodat informatie zo duidelijk en eenduidig mogelijk bij zowel ouders als intern begeleiders terecht komt.
 - d. Optimaliseren van informatie over de zorgaanbieders
 - Meer bekendheid geven aan Kieszo.nl; hier hebben ouders de mogelijkheid om eenduidig inzicht te krijgen in de verschillende aanbieders en de eventuele klantbeoordelingen die zijn gegeven
 - Onderzoeken met Inkoop en Contractbeheer of de informatie op Kieszo uitgebreid kan worden
4. Inhoudelijk moet structureel aandacht worden besteed aan dit onderwerp. Het is belangrijk om structureel te monitoren, regelmatig te evalueren en verbeteringen door te voeren. Ook is het belangrijk om de samenwerking te versterken tussen de dyslexie coördinatoren van Unita, de poortwachter (op dit moment Zien in de Klas) en de Regio door twee maal per jaar bij elkaar te komen om informatie en ervaringen uit te wisselen.
 5. Onderzoeken hoe de benodigde informatie beter beveiligd kan worden tijdens het versturen naar de Regio. Ouders en IB'ers moeten veel (persoonlijke) informatie opsturen; deze informatie wordt op dit moment niet in een beveiligde omgeving verstuurd. Vanuit de Regio wordt inmiddels gewerkt met Zivver, maar het toesturen van de gegevens vanuit ouders en IB'ers naar Regio gebeurt nog onbeveiligd. Als overheid hebben wij een voorbeeldfunctie wat betreft het omgaan met privacy gevoelige informatie en het naleven van de AVG. In afstemming met de AVG-functionaris van de Regio is gesteld dat daar op dit moment nog onvoldoende aan wordt voldaan met betrekking tot EED. Daarbij moet onderzocht worden in hoeverre we ingestuurde informatie mogen delen (met het oog op AVG) met aanbieders om zodoende ouders te ontlasten.
 6. Onderzoeken welke rol gemeenten/Regio aan kunnen nemen om het zorgniveau 3 te versterken. Zorgniveau 3 is een verantwoordelijkheid van het onderwijs, maar het is voor gemeenten van groot belang dat dit goed is ingericht ter voorkoming van een beroep op zorgniveau 4 (verantwoordelijkheid gemeenten) en/of toestroom in jeugdhulp. Belangrijk hierbij is dat het onderwijs de verantwoordelijkheid blijft dragen en de Regio ondersteunt.
 7. Kennisnemen van de genoemde punten van betrokkenen met betrekking tot contracten van aanbieders van diagnostiek en behandeling. Bij de verlenging van de contracten met aanbieders EED de genoemde punten uit de evaluatie nader onderzoeken m.b.t. contractuele aandachtspunten.

6.3 Financiële noot

Meervoudig onderhandse aanbesteding

Het is afhankelijk van de meervoudige onderhandse aanbesteding welk bedrag moet worden begroot voor de screening voor komende jaren. De financiële uitwerking op basis van de uitkomsten van de meervoudig onderhandse aanbesteding worden in het voorjaar 2019 teruggekoppeld.

Bijlagen

Bijlage I: Criteria EED onderzoek

Wanneer een compleet dossier is ontvangen, wordt deze inhoudelijk gescreend om te bepalen of een leerling in aanmerking komt voor vergoede zorg.

- **Criterium van achterstand**
De leerling behaalt op de drie meest recente hoofdmomenten een E/V- (vijf min) op DMT of driemaal een D/V op de DMT en driemaal een E/V- (vijf min) op Cito spelling of PI-dictee.
- **Criterium van hardnekkigheid**
De leerling heeft gerichte begeleiding gehad op het gebied van lezen en/of spelling waarbij het effect van deze begeleiding onvoldoende is gebleken. De geboden hulp moet aan bepaalde eisen voldoen op zorgniveau 1, 2 en 3. Bij een vermoeden van EED bij een leerling, dient er het eerste half jaar (20 weken) extra begeleiding te worden geboden op zorgniveau 2 en het tweede half jaar (20 weken) extra begeleiding op zorgniveau 2 en 3.
- Comorbide problematiek kan een contra-indicatie zijn voor vergoede dyslexiezorg, maar dit hoeft niet. De hoofdbehandelaar van Zien in de Klas zal dit beoordelen.

Bijlage II: Routebeschrijving dyslexieonderzoek swv Unita

Routebeschrijving Dyslexieonderzoek

